

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра німецької філології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету іноземної філології
/Рошко М.М./
« 04 » *жовтня* 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОРІВНЯЛЬНА ФОНЕТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ТА НІМЕЦЬКОЇ МОВ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.043 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Освітня програма	Німецька мова та література. Переклад
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	німецька

Робоча програма навчальної дисципліни «Порівняльна фонетика української та німецької мов» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.043 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька освітньої програми Німецька мова та література. Переклад

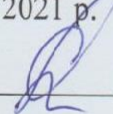
Розробник: Ладченко М.М., кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
німецької філології

протокол № 12 від «30» червня 2021 р.

Завідувач кафедри Гвоздяк О.М.

Схвалено науково-методичною комісією факультету іноземної філології
протокол № 7 від «30» 06 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Синьо В.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2	2
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,8 самостійної роботи студента –	4	3
	Лекції:	
	20	4
	Практичні (семінарські):	
	10	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	60	82

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни «**Порівняльна фонетика німецької та української мов**» є формування теоретичних засад фонетики німецької мови у порівнянні з українською спільних та відмінних рис між ними. Пояснити артикуляцію звуків іноземної мови можна тільки через знання артикуляції рідної мови і таким чином уникнути впливу артикуляційних навичок рідної мови. Курс орієнтований на студентів очної форми навчання, які вивчають німецьку мову як основну іноземну мову, і знайомить їх з фонетичною термінологією. Увага концентрується не тільки на артикуляції звуків, а й на особливостях просодичної системи німецької та української мов, а також навчити студентів правильної вимови звуків та інтонування речень, уникаючи інтерференційних помилок.

Курс «**Порівняльна фонетика німецької та української мов**» складається з курсу лекцій та практичних занять, на яких розглядаються приклади артикуляції, ознак німецьких голосних та приголосних у порівнянні з українськими, а також особливостей інтонації різних типів речень у німецькій та українській мовах.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- оперувати основними поняттями фонетики;
- артикулювати німецькі голосні та приголосні звуки та розрізняти від звуків української мови;
- описувати голосні та приголосні звуки за їх ознаками у порівнянні з українськими;
- німецький словесний наголос у залежності від структури слова у порівнянні з наголосом української мови, розрізняти види фразового наголосу у залежності від типу синтагми;
- правильно реалізувати комунікативні типи інтонації у залежності від типу синтагми та речення;
- правильно аналізувати фонетичні одиниці німецької та української мов.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Порівняльна фонетика німецької та української мов**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Порівняльна фонетика німецької та української мов**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Порівняльна фонетика німецької та української мов**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
--	----------

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, презентації, тести

Форма модульного контролю: письмова

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5				50%	100
10	10	10	10	10					

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	20%	5	20%
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)				
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні				
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	20%	1	20%
Презентація				
Реферат	1	10%	1	10%
Есе				
Модульна контрольна робота	1	50%	1	50%
Разом				100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1.Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1

1. Вступ. Фонетика як лінгвістична наука
2. Мовний апарат. Фонетичні одиниці
3. Голосні фонемі німецької та української мов та їх ознаки
4. Приголосні фонемі німецької та української мов

Змістовий модуль 2

1. Словесний наголос в німецькій та українській мовах
2. Реалізація словесного наголосу
3. Інтонація німецької та української мов, її компоненти
4. Особливості мелодики німецького та українського речень
5. Паузи та їх види
6. Фразовий наголос у німецькій та українській мовах

6.2.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Звукова система німецької мови													
1. Вступ. Фонетика як лінгвістична наука	7	2				5	6						6
2. Мовний апарат. Фонетичні одиниці	7	2				5	6						6
3. Голосні фонемі німецької та української мов, їх ознаки	11	2	2			7	10	1	1				8
4. Приголосні фонемі німецької та української мов, їх класифікація	10	2	2			6	10	1	1				8
Контроль за перший змістовий модуль	2					2	6						6
Разом за змістовим модулем 1	37	8	4			25	38	2	2				34
Змістовий модуль 2. Просодична система німецької мови													
1. Словесний наголос у німецькій та українській мовах	10	2	2			6	7		1				6
2. Реалізація словесного наголосу	7	2				5	6						6
3. Інтонація німецької та української мов, її компоненти	9	2	2			5	8						8
4. Особливості мелодики німецького та українського речень	8	2	1			5	8	1	1				6

5. Паузи та їх види	5	2			3	6				6
6. Фразовий наголос у німецькій та українській мовах	8	2	1		5	7	1			6
Контроль за другим змістовим модулем	2				2	6				6
Разом за змістовим модулем 2	49	12	6		31	48	2	2		44
Залік за курс	4				4	4				4
Усього годин	90	20	10		60	90	4	4		82

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Мовний апарат. Фонетичні одиниці.	1	
2	Голосні фонемі німецької та української мов, їх ознаки.	1	1
3	Приголосні фонемі німецької та української мов, їх класифікація	1	1
4	Словесний наголос у німецькій та українській мовах.	1	1
5	Узагальнююче повторення. Модульна контрольна робота.	2	
6	Інтонація німецької та української мов, її компоненти.	1	
7	Особливості мелодики німецького та українського речень. Фразовий наголос у німецькій та українській мовах, його види.	1	1
8	Узагальнююче повторення. Модульна контрольна робота.	2	
Разом		10	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Фонетика як лінгвістична наука. Основні поняття фонетики.	4	4
2	Будова мовного апарату.	4	4
3	Фонетичні одиниці.	4	6
4	Голосні фонемі німецької та української мов.	4	6
5	Ознаки німецьких та українських голосних.	4	6
6	Німецькі дифтонги.	4	4
7	Приголосні фонемі німецької та української мов.	4	6
8	Класифікація приголосних.	4	6
9	Словесний наголос у німецькій та українській мовах.	4	6
10	Реалізація словесного наголосу.	4	4
11	Інтонація німецької та української мов, її компоненти.	4	6
12	Особливості мелодики німецького та українського речень.	4	6
13	Паузи та їх види.	4	6
14	Фразовий наголос у німецькій та українській мовах, його види.	4	6
15	Порівняння інтонації німецької та української мов.	4	6
Разом		60	82

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби Компютер, інтерактивна дошка, проектор, мобільний телефон

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Артемчук Г.І. Порівняльна типологія німецької і української мов. – К.: Вища школа, 1987. – 23 с.
2. Богомазова Т.С. Немецкое произношение – легко и доступно.– 2-е изд., испр. – М.: Лист Нью 2004. – 160 с.
3. Кияк Т. Р., Жовківський А. М. Практический курс фонетики немецкого языка: Учеб. пособие. – Черновцы: ЧГУ, 1981. – 99 с.
4. Ладченко М. М. Фонетика німецької мови. Методичний посібник. – Ужгород, 2016. – 68 с.
5. Лисенко О. І. Вступний курс фонетики німецької мови: Навч. посіб. для студ. вищ. та серед. навч. закл.– 4-те вид., допов. й переробл. – К.: А.С.К., 2007.- 119 с.
6. Миддлмен Д. Слушаем – правильно говорим. Упражнения по немецкому произношению. – К.: Методика, 1998. – 112 с.
7. Прокопова Л. І. Вступний курс фонетики німецької мови для вузів: Навч. посіб. – К.: Грамота, 2004. – 136 с.
8. Bibin O. A. Einführung in die praktische deutsche Phonetik. – Sankt- Petersburg: Soyuz, 2001. – 288 S.
9. Kosmin O. G., Bogomasowa T. S., Hizko L. I. Theoretische Phonetik der deutschen Sprache. – М.: Высшая школа, 1990. – 223 с.
10. Ladtschenko M. Deutsche Phonetik. Методичний посібник.– Ужгород: Бреза, 2017. – 67 с.
11. Steriopolu E. I. Theoretische Grundlagen der deutschen Phonetik. – Winnyts'a: Nowa Knyha, 2004. – 320 S.
12. Zacher O. Deutsche Phonetik.- Leningrad: Prosvechenije, 1969. - 515 S.

Допоміжна література

1. Бондарко Л. В., Вербицкая Л. А., Гордина М. В. Основы общей фонетики: Учеб. пособие.- СПб.: Изд-во С.-Петербургского ун-та, 1991. – 152 с.
2. Каспранский Р. Р. Теоретическая фонетика. – Горький, 1973.-138 с.
3. Ладченко М. М. Конфронтативный анализ интеррогативной интонации в разносистемных языках (на материале немецкого, украинского и венгерского языков) // Изучение динамического аспекта сегментных и супraseгментных единиц звучащего текста. Сборник научных трудов. - К.: 1992. - С. 145 – 152.
4. Ладченко М. М. Конфронтативний аналіз синтагматичного членування в різносистемних мовах (на матеріалі німецької, української та угорської мов) // Компаративний аналіз: питання теорії і практики. Збірник наукових праць. – К.: 1992. – С. 7 - 18.
5. Ладченко М. М., Мелика Г. И. Фразовые акценты в отрицательных высказываниях (на материале немецкого, украинского и венгерского языков) // Международный симпозиум (Советская хунгарология: исследования, проблемы и перспективы развития). – 1992. – С. 123 - 128.
6. Ладченко М. М. Просодичні засоби реалізації фразових акцентів у німецькій та українській мовах // Матеріали науково-практичної конференції по типології мов. – К. – 1992. – С. 12 - 13.

7. Ладченко М. М. Просодична інтерференція у німецькому мовленні українців // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства (Збірник наукових праць). Випуск 3. - Ужгород, 2000. – С. 147 – 152.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.osvita.org.ua/articles/549.html>
2. <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=3&b=108>
3. <http://znaimo.com.ua>
4. <http://www.movi.com.ua/nimecka-mova/1692-fonetika-nemeckoji-movi>
5. <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Library/LibdocView.aspx?id>
6. <http://mek.oszk.hu/05100/05198/05198.pdf>
7. <http://www.youtube.com/watch?v=f8p6z4RWpB0>
8. http://shareware.su/soft/programm_2906.html
9. <http://yak-prosto.com/yak-vimovlyati-nimecki-slova>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2022/2023 н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № 1 від « 31 » 08 2022 р. Завідувач кафедри
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__/20__ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол №__ від «__» ____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__/20__ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол №__ від «__» ____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол №__ від «__» ____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)